

1. נאג'ח מבראק מוסא פרחאת

2. מחמד אחמד יאסין מנאע

באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או שלומי זכריה ו/או נטע
פטריק ו/או אבישר לב ו/או אמילי שפר ו/או מוחמד
שקיר, כולם מרח' אחד העם 49, תל-אביב-יפו 65206;
טל: 03-6206947/8/9, פקס: 03-6206950

התובעים

-- נ ג ד --

מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז תל אביב, רח'
הנרייטה סולד 1, תל אביב-יפו 64294, ת.ד 33475; טל'
03.6970281, פקס: 03.6918541

הנתבעת

כתב תביעה

מהות התביעה: כספית, נזיקית, הסגת גבול, הפרת חובה חקוקה, רשלנות.

סכום התביעה (לצורכי אגרה בלבד): ₪ 500,000

זוהי תביעה כספית בגין נזקי התובעים בשל הפגיעה בזכויותיהם הקנייניות בידיעתה של הנתבעת
ולעיתים אף בסיוע האקטיבי תוך הפרת חובותיה כלפיהם.

כל הנטען בכתב תביעה זו הינו במצטבר ו/או לחילופין והכל על פי נסיבות העניין, אלא אם כן
נאמר אחרת בכתב התביעה.

א. פתח דבר

1. עניינה של תביעה זו במתקן לטיהור שפכים, שנועד לטפל בשפכי ההתנחלות הבלתי חוקית
עפרה (וככל הנראה גם בשפכי המאחז הבלתי חוקי ובלתי מורשה עמונה הממוקם מזרחית

לעפרה), אשר נבנה על אדמותיהם הפרטיות של התובעים אשר מעולם לא נתנו הסכמתם לבנייה זו, ללא היתרי בנייה נדרשים על-פי דין ובניגוד לתוכנית מתאר החלה במקום (להלן יקרא מבנה זה: "המט"ש").

2. **במילים אחרות: עניינה של תביעה זו בהשגת גבול ובגזל קניינם הפרטי של התובעים על ידי רשויות סטטוטוריות של מדינת ישראל. רשויות אלה לא רק חמסו את אדמת התובעים – הם גם התעלמו מחוקי התכנון והבנייה החלים באזור, ובכספי משלם המיסים השלימו פרויקט עברייני ענק מימדים שניצב לו כיום כפיל אפור על האדמה אליה פלשו. כל זאת בידיעתה המלאה של הנתבעת אשר לא נקפה אצבע על מנת לעצור את שוד אדמותיהם של התובעים והפרת החוק הקולוסאלית שהתבצעה ולמרבה הבושה אף סייעה לביצועה.**

3. ההתנחלות עפרה נבנתה ברובה על קרקע פרטית פלסטינית, מוסדרת ורשומה, ומעולם לא אושרה לה תכנית מתאר. במהלך מחציתה השניה של שנת 2007, פלשו גורמים מטעם הנתבעת, במימונה, ובידיעתה, אל אדמות הנמצאות בבעלותם הפרטית והרשומה של התובעים. פעולה זאת נעשתה לצרכי הקמתו של המט"ש, והיא נעשתה ללא כל אישור מאת בעליהן הרשומים של הקרקעות ו/או יורשיהם ובניגוד לכל דין החל באזור.

4. הנתבעת לא נקפה אצבע כדי למנוע את הפלישה ואת גזל האדמות למרות שחובתה המוסרית והמשפטית היא לאכוף את הדין ולהגן על אזרחים בשטח הנשלט על-ידה, ובין היתר על התובעים, מפני פגיעה בזכויותיהם.

5. נחזור על הדברים: הנתבעת, מדינת ישראל, חטאה פעמיים – היא נמנעה מלאכוף את הדין על אלו שבפועל רמסו את זכויותיהם הקנייניות של התובעים והפרו את דיני התכנון והבנייה החלים באזור, והיא סייעה אקטיבית להפרות אלו, לכל הפחות במימון בניית המט"ש. התובעים יטענו כי מחדליה ומעשיה של הנתבעת שנעשו בידיעה מפורשת כי פרויקט בניית המט"ש מפר את דיני התכנון והבנייה החלים באזור ומהווה גזל קניינם הפרטי של התובעים והשגת גבול לקניינם זה.

6. הנתבעת, אם כן, מעלה בחובותיה המשפטיות והמוסריות ונמנעה מלהגן על התובעים, שהם תושבים מוגנים המצויים בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית, ועל קניינם, ובהיותה הגורם המממן היותה בעצמה גורם הפוגע והמעוול בתובעים.

7. התובעים, אם-כן, מבקשים מבית המשפט סעד בגין הנזקים שנגרמו להם מהתנהלותה המחפירה של רשות שלטונית, שמחובתה להגן עליהם מפני עבריינים סדרתיים שחמסו את אדמתם, על אחת כמה כאשר המדובר ברשות סטטוטורית שהוקמה מטעמה של הנתבעת כאשר הנתבעת עצמה ערה לאי חוקיותה של הבניה.

ב. הצדדים לתובענה

8. התובעים הינם אזרחים פלסטינים תושבי הגדה המערבית, אשר בבעלותם קרקעות שעברו הליך הסדר ונרשמו בפנקס המקרקעין של הגדה המערבית. אדמותיהם שייכות מינהלית לגושי הקרקעות של הכפר הפלסטיני עין יברוד. על הקרקעות שבבעלות התובעים הוקם מתקן לטיהור שפכים.

תצלום אוויר של המט"ש ועליו סימון חלקות התובעים מצ"ב **כנספת 1**.

9. התובע מס' 1, נאג'ח מבראק מוסא פרחאת, תושב הכפר עין יברוד שבגדה המערבית, הינו בנו ואחד מיורשיו של מובארק מוסא מוחמד פרחאת, הבעלים הרשום של חלקה 57 בגוש מס' 7 באדמות הכפר עין יברוד, עליה בנוי המט"ש שנבנה שלא כדין עבור ההתנחלות הבלתי חוקית עפ"ה.

העתק מנסח רישום מקרקעין המעיד על בעלותו של התובע מס' 1 בקרקע הנדונה וכן העתק מצו ירושה, על תרגומיהם, מצ"ב ומסומן **כנספת 2א-22**.

10. התובע מס' 2, מחמד אחמד יאסין מנאע, תושב הכפר עין יברוד שבגדה המערבית, הינו בנו ואחד מיורשיו של אחמד יאסין עבדאללה מנאע, הבעלים של חלקה 45 גוש 7 באדמות הכפר עין יברוד.

העתק מנסח רישום מקרקעין המעיד על בעלותו של התובע מס' 2 בקרקע הנדונה וכן העתק מצו ירושה, על תרגומיהם, מצ"ב ומסומן **כנספת 3א-23**.

להלן יכנו התובעים 1-2 "התובעים".

11. הנתבעת, מדינת ישראל, שולטת למעלה מארבעים ושניים שנים, באמצעות צבאה – צה"ל – בשטחי הגדה המערבית. על-כן, על-פי דיני הכיבוש הבינלאומיים מסורים לה (באמצעות צה"ל) כל סמכויות הניהול והמינהל של השטח הכבוש ובכלל זה האזור שעליו ממוקם מתקן טיהור השפכים נשוא תביעה זו.

12. לצד הסמכויות אלה, שהעניקו דיני הכיבוש (או: "דיני התפיסה הלוחמתית") הבינלאומיים לנתבעת, הוטלו על צבא הכיבוש גם החובות המוטלות ברגיל על רשויות השלטון השונות, ולענייננו – הרשות המבצעת. כלומר: הנתבעת – דרך צבאה – חייבת כלפי תושבי השטח הכבוש במגוון של חובות וביניהן החובה המרכזית לשמור על הסדר והביטחון ולאכוף באופן יעיל את הדין בשטח הכבוש לשם שמירה על חיייהם, רכושם וזכויותיהם. **על אחת כמה כאשר הפוגעת, הגלזנית והמעוותת היא רשות סטוטורית הפועלת בידיעתה וככל הנראה במימונה ובסיועה של הנתבעת.** הכל כפי שיובא בפירוט בהמשך כתב התביעה.

ג. הרקע העובדתי

I – הקמת המט"ש

13. עבודות הבנייה של המט"ש, על חלקה 57 גוש 7, החלו כאמור במהלך מחציתה השנייה שנת 2007.

14. את הבנייה יזמה המועצה האזורית מטה בנימין (להלן: "המועצה האזורית"). משרד התשתיות הלאומיות נתן את אישורו לפרוייקט ובאמצעות "המנהל לפתוח תשתיות ביוב" שהינו זרוע של משרד זה (להלן: המלת"ב), העניק למועצה האזורית את ההלוואה הנדרשת לבניית המתקן.

15. לצורך ביצוע הבנייה בפועל התקשרה המועצה האזורית עם חברת GES (להלן: "החברה"). החברה החלה בעבודות הבנייה לאחר שהונפק לה, על פי טענתה, "היתר בנייה" מטעם הוועדה המקומית לתכנון ובניה מטה בנימין. היתר זה במידה וכלל הונפק, לאור מעמדה המשפטי של ההתנחלות עפריה והעובדה כי הקרקע הינה קרקע פלסטינית פרטית, הונפק בניגוד לחוק ואין לו שום תוקף!

16. השטח הכולל שעליו התפרשו העבודות הוא 37 דונם, מהם 4 דונם בנייה עילית ו-33 דונם בנייה תת-קרקעית הכוללת תעלות וצינורות המובילים אל המט"ש וממנו. כאשר עיקר העבודות החיצוניות נעשות בחלקתו של התובע מס' 1.

17. ביום 4.6.08 הוציאה מחלקת הפיקוח של המינהל האזרחי צווי להפסקת עבודה, למרות זאת העבודות להקמת המתקן נמשכו במלוא הקיטור.

18. כחודש לאחר מכן, ביום 27.7.08, יצא צו סופי להפסקת עבודה והריסה. למרות זאת, עד היום לא בוצע צו ההריסה והמתקן עדיין עומד על אדמותיהם של התובעים ובני משפחתם.

19. אם כן, אי חוקיותו של המט"ש מתבטא בכל אחד מההיבטים הללו :

- I. העבודות בוצעו ללא היתר בנייה שהוצא כחוק ובניגוד לצווי הפסקת עבודה והריסה שיצאו להן ;
- II. העבודות בוצעו בניגוד לתכנית המתאר החלה על האיזור, המייעדת את הקרקע למטרת חקלאות ;
- III. העובדות בוצעו בלי הסכמת בעלי הקרקע, הם התובעים ובני משפחתם.

20. ולמרות כל האמור לעיל, מימנה הנתבעת את בניית המט"ש באמצעות המנהל לפתוח תשתיות ביוב שבמשרד התשתיות.

21. כל הרשויות הסטטוטוריות המעורבות בהקמת המתקן, ובכללן המועצה האזורית והנתבעת ידעו כי הקמת המתקן אינו חוקי והוא מתבצע על אדמה פרטית, מוסדרת ורשומה, ובבעלות פלסטינית.

22. כפי שנראה, הפרת החוק זו ממשיכה גם בימים אלו ממש, עת הנתבעת נמנעת מלבצע את חובתה כלפי התובעים ולממש את צו ההריסה שהוצא על המט"ש ולאפשר לתובעים לנהוג באדמתם מנהג בעלים.

II – העתירה לבית המשפט העליון

23. באמצע שנת 2009 עתרו התובעים לבית המשפט הגבוה לצדק בבקשה כי זה יורה לנתבעת, על רשויות האכיפה השונות מטעמה בגדה המערבית, לממש את צו ההריסה אשר הוצא למט"ש הבלתי חוקי עוד בשלבי בנייתו על ידי גורמי הפיקוח של המנהל האזרחי. המדובר בעתירה בבג"ץ 4457/09 מוחמד אחמד יאסין מנאע ואח' נגד שר הביטחון ואח' (להלן: "העתירה").

24. בתגובתה הראשונית לבקשה למתן צו הביניים אשר הוגשה יחד עם העתירה, אישרה המדינה, בין היתר, את הדברים הבאים:

א. כי המט"ש נבנה על קרקע פרטית, ללא קבלת היתרי בנייה כדן וללא תוכנית מתאר מפורטת מאושרת.

ב. כי בנייתו של המט"ש מומנה בחלקה מכספי ציבור (קרי, כספים שהועברו מטעמה של הנתבעת).

ג. כי דבר הקמת המט"ש שלא כדן היה ידוע למשרד המשפטים, עוד בטרם הוגשה העתירה וכי לאחר דיון בועדת המשנה לפיקוח של מועצת התכנון העליונה באיו"ש שנערך ביום 17.7.08, הוצא לבנייה צו סופי להפסקת עבודות ולהריסה.

תגובת המדינה לבקשה לצו ביניים לעתירה בבג"ץ 4457/09, מיום 31/5/09 מצ"ב לכתב העתירה ומסומנת **כנספח 4**.

25. על דברים אלו חזרה הנתבעת גם בתגובתה לגופו של עניין לעתירה ביום 16.7.2009. תגובת המדינה לעתירה מיום 16.7.2009 מצ"ב ומסומנת **כנספח 5**.

26. התובעים יבקשו לראות בהודעה זו הודאת בעל דין של הנתבעת בין היתר בנוגע לסוגיות הבאות:

(א) כי המט"ש נבנה על קרקע פרטית בבעלות פלסטינים;

(ב) כי המט"ש נבנה ללא היתרי בניה ובניגוד לחוק;

(ג) כי הוקצה תקציב ממשלתי לצורך הקמת מט"ש, ע"י גורמים שונים אצל הנתבעת;

(ד) כי הוצא צו הריסה על ידי הנתבעת למט"ש, אולם אין בכוונת הנתבעת לממש צו הריסה זה;

27. בתום הדיון הראשון שהתקיים בעתירה בבית המשפט העליון, ביום 20.7.09, ניתנה למשיבים שהות בת 90 יום להגשת הודעת עדכון. בהחלטתו קבע בית המשפט הנכבד, כי "אם בתוך התקופה האמורה לא תוצע חלופה מעשית היכולה לעמוד בדרישות הדין נשקול הוצאת צו על תנאי".

החלטת בית המשפט הנכבד מיום ה-20.7.09 מצ"ב לכתב תביעה זה ומסומן **כנספח 6**.

28. הנה כי-כן – אין חולק על העובדות ועל המצב המשפטי של המט"ש ושל האדמות עליו הוא נבנה. כאמור, התובעים יבקשו לראות בהצהרות פרקליטות המדינה בתגובותיה לבית המשפט העליון בעתירה כ"הודאת בעל דין" בכל הנוגע לעניינים העולים מכתב התביעה.

29. בכך שהנתבעת אישרה את מימונו של בניית המט"ש ואף הקצתה את הכספים למטרה זו, היא סייעה לגזלנים משיגי הגבול ופורעי החוק.

30. בנוסף, ומבלי לגרוע מהאמור לעיל, במדיניות חוסר המעש ואי-נקיפת האצבע בה נטה הנתבעת, על-מנת להשיב לתובעים את אדמותיהם, מ-"שנודע" לה כי המט"ש נבנה בניגוד לדין, אחראית הנתבעת, בשל מחדליה ומעשיה והתנערותה ממימוש צו ההריסה שהוצא למט"ש, לכל הנזקים שנגרמו לתובעים ולבעלי האדמות האחרים שהושפעו מבניית המט"ש.

31. התובעים, המתינו תקופה ארוכה על מנת שהנתבעת תבצע את המוטל עליה, ותממש את צו הפסקת העבודות וההריסה שהוצא כדין למט"ש הבלתי חוקי, ובכך תאפשר לבעלי האדמות – התובעים, את הגישה לאדמותיהם, עיבודם וכל שימוש אחר אשר הם יכולים לבצע באדמות אלה על פי כל דין.

32. אולם מה גדולה היתה אכזבתם לגלות כי אותה רשות שלטונית, אליה נשאו עיניה ולמוצא פיה המתינו, היא היא זאת שבמעשיה ובמחדלה אחראית על גזל רכושם והפגיעה בקניינם.

33. מכאן תביעה זו.

ד. נזקי התובעים

34. כתוצאה מבניית המט"ש ואי-פינוי, סבלו וסובלים התובעים מנזקים רבים, חלקם ממוניים וחלקם אינם ממוניים.

35. היות ומעשי ומחדלי הנתבעת טרם הסתיימו, הרי שהתובעים שומרים על זכותם לעדכן את רשימת נזקיהם במהלך ניהול התיק.

I. נזקים ממוניים:

36. במימון הבנייה ובאי-מימוש צו ההריסה שהוצא למט"ש, נמנע בעבר ובהווה מהתובעים לעשות שימוש בקרקע שבבעלותם. התובעים מעריכים את שווי אבדן הכנסה שנגרם להם בשל מניעת השימוש בקרקע בכ- 17,000 ₪.

37. שווי השימוש שנעשה ע"י הפולשים לקרקע מוערך אף הוא ע"י התובעים במיליוני שקלים חדשים. עם-זאת ומטעמים מצפוניים-אידיאולוגיים, החליטו התובעים שלא לתבוע בראש נזק זה שכן אין הם מעוניינים להרוויח ולו שקל אחד משימוש הגזלנים באדמתם.

II. נזקים בלתי ממוניים:

38. התובעים סבלו וסובלים מפגיעה חמורה בכבודם כבני אדם הזכאים להגנת הרשויות, עת גורמי הנתבעת השונים "צפצפו" לחלוטין עליהם ועל זכויותיהם. ונוסף, כי במקרה זה חמור נזקם של התובעים שבעתיים, עת הרשויות היחידות באזור מגוריהם, האמונות על אכיפת החוק והגנה על זכויותיהם, הן אלו האחראיות, מי במישירין ומי בידיעה, על ההפרה של זכויות אלו במעשי גזל והשגת הגבול. זאת ועוד: התובעים סבלו וסובלים מאפליה חמורה נגדם שהרי קל לשער מה הייתה תגובת הרשויות אילו היו התובעים פולשים לבתי ההתנחלות הבלתי חוקית הסמוכה "עפרה" ומתיישבים בה (ונוכח כי ההתנחלות "עפרה" יושבת ברובה העצום על אדמה פרטית פלסטינית).

39. התובעים, אם-כן, קיבלו יחס השמור לבני קסטה נמוכה חסרי מעמד וזכויות. בכך נפגעו זכויותיהם לכבוד ולשוויון, הם נאלצו ונאלצים לצפות יום-יום באדמתם הגזולה. אלה יוצרים מסכת של השפלות וכאב וסבל מתמשכים, הנעשית תוך כדי הפרה בוטה של חובות הנתבעת על אורגניה כלפי התובעים.

ה. עילות התביעה

40. התובעים יטענו כי במעשיה ובמחדליה המתוארים לעיל הנתבעת ביצעה כלפי התובעים מספר עוולות שגרמו לנזקים שתוארו לעיל ושמזכות אותם בסעדים שיפורטו בהמשך.

I – הסגת גבול

41. התובעים יטענו כי במעשיה ובמחדליה המתוארים לעיל ביצעה הנתבעת כלפי התובעים עוולה של הסגת גבול לפי ס' 29 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. התובעים אף יטענו כי בעניין זה יש היפוך של נטל הראיה כקבוע בסעיף 30 לפקודה.

II – הפרת חובה חקוקה

42. התובעים יטענו כי במעשיה ובמחדליה המתוארים לעיל הנתבעת ביצעה כלפי התובעים עוולה של הפרת חובה חקוקה כאשר החובה החקוקה שהופרה היא כל אחד מאלה:

1. תקנה 43 לתקנות הנספחות לאמנת האג הרביעית משנת 1907 (להלן: "תקנות האג");
2. תקנה 46 לתקנות האג;
3. סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנה על אזרחים בעת לחימה משנת 1949 (להלן: "אמנת ג'נבה");
4. סעיף 53 לאמנת ג'נבה;
5. סעיף 38 לחוק תכנון ערים כפרים ובניינים מס' 79 לשנת 1966;
6. סעיף 7 למגשר בדבר סדרי השלטון והמשפט (יהודה ושומרון) (מס' 2), תשכ"ז – 1967 (פורסם בקמצ"מ מס' 1, עמ' 3);
7. סעיפים 2,3,4,5 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו;

43. הנתבעת הפרה את חובותיה על פי המשפט הבינ"ל ההומניטארי כלפי התובעים:

"חובתו של המפקד הצבאי על פי הכלל הבסיסי היא כפולה. ראשית, עליו להימנע מפעולות אשר פוגעות בתושבים המקומיים. זוהי חובתו ה"שלילית"; שנית, עליו לעשות פעולות הנדרשות כדין המבטחות כי התושבים המקומיים לא יפגעו. זו חובתו ה"חיובית"

(בג"צ 4764/04 רופאים לזכויות אדם ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בעזה, פ"ד נח(5), 385, עמ' 393-394 ההדגשות הוספו מ.ס., ש.ז., א.ל.).

III – רשלנות

44. התובעים יטענו כי במעשיה ובמחדליה המתוארים לעיל הנתבעת ביצעה כלפי התובעים גם עוולה של רשלנות.

45. במעשיהם ובמחדליהם הנמשכים אף בימים אלו של גורמי הנתבעת השונים האמונים על אכיפת החוק – פעלה הנתבעת שלא כגוף אכיפת חוק סביר תוך הפרת חובות זהירות מושגיות וקנקרטיות כלפי התובעים.

IV – עוולה חוקתית

46. התובעים יטענו כי במעשיה ובמחדליה המתוארים לעיל הנתבעת ביצעה כלפי התובעים גם עוולה חוקתית בשל הפרת זכותם לכבוד, לשוויון ולקניין.

47. אכן, העוולה החוקתית חופפת בענייננו את עוולת הפרת החובה החקוקה כאשר החובה החקוקה היא חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. עם זאת המדובר בעוולה עצמאית ועל-כן היא מצויינת בכתב תביעה זה בנפרד.

ו. הסעד המבוקש

48. לאור כל האמור לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעת בסעדים הבאים:

(א) פיצוי כספי בגין אבדן הכנסה בסך 17,000 ₪;

(ב) פיצוי כספי בגין הנזקים הבלתי ממוניים בסך 150,000 ₪ עבור כל תובע עבור כל שנה שהמט"ש קיים, סך הכל 300,000 ₪;

(ג) פיצויים עונשיים בגובה שיקבע ע"י בית המשפט הנכבד;

49. משיקולי אגרה בלבד מעמידים התובעים את תביעתם על סכום כולל של 500,000 ₪.

50. בשל העובדה כי העוולות הנטענות עדיין נמשכות, שומרים התובעים על זכותם לעדכן את הסכומים ולשנות את סכום התביעה.

ה. סוף דבר

51. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את הנתבעת לדין ולחייבה בפסק-דין סופי:

(א) לשלם לתובעים את סכום התביעה בתוספת ריבית והצמדה מיום יצירת החיוב ועד למועד התשלום בפועל;

(ב) לחייב את הנתבעת בהוצאות המשפט של התובעים ובשכר-טירחת עו"ד בתוספת ריבית ומע"מ כחוק;

52. לבית-משפט הנכבד סמכות עניינית, מקומית ובינלאומית לדון בתביעה זו, בין היתר בשל סכום התביעה ובשל העובדה שהנתבעת היא מדינת ישראל.

תאריך: _____

אבישר לב, עו"ד

שלומי זכריה, עו"ד

מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ התובעים